

Тема. Повторення. Квадратні корені. Дійсні числа

Мета: пригадати вивчені числові множини, поняття та властивості арифметичного квадратного кореню, вдосконалювати вміння застосовувати властивості квадратного кореню до розв'язування завдань.

Пригадайте

- Що називають арифметичним квадратним коренем з числа?
- Які властивості квадратних коренів вам відомі?
- Назвіть відомі вам числові множини та їх взаємне розташування.

Перегляньте відео

<https://youtu.be/i4G1yKvYdMw>

Довідник

Теорема 1.

Для будь-якого дійсного числа a виконується рівність $\sqrt{a^2} = |a|$.

Теорема 2 (Арифметичний квадратний корінь із степеня).

Для будь-якого дійсного числа a та будь-якого натурального числа n виконується рівність $\sqrt[n]{a^{2n}} = |a|^n$.

Теорема 3 (Арифметичний квадратний корінь із добутку).

Для будь-яких дійсних невід'ємних чисел a і b виконується рівність

$$\sqrt{a \cdot b} = \sqrt{a} \cdot \sqrt{b}.$$

Цю теорему можна узагальнити для добутку трьох і більше множників.

Наприклад, якщо $a \geq 0$, $b \geq 0$, $c \geq 0$, то

$$\sqrt{abc} = \sqrt{a(bc)} = \sqrt{a} \cdot \sqrt{bc} = \sqrt{a} \cdot \sqrt{b} \cdot \sqrt{c}.$$

Теорема 4 (Арифметичний квадратний корінь із дробу).

Для будь-яких дійсних чисел a і b ($a \geq 0$, $b > 0$) виконується рівність:

$$\sqrt{\frac{a}{b}} = \frac{\sqrt{a}}{\sqrt{b}}$$

Натуральні числа – це числа, що вживають при лічбі. Усі натуральні числа утворюють множину натуральних чисел, яку позначають буквою $\mathbb{N}$.

Усі натуральні числа, протилежні їм числа та число нуль утворюють множину **цілих чисел**, яку позначають буквою $\mathbb{Z}$.

Наприклад, $-3 \in \mathbb{Z}$, $0 \in \mathbb{Z}$, $5 \in \mathbb{Z}$.

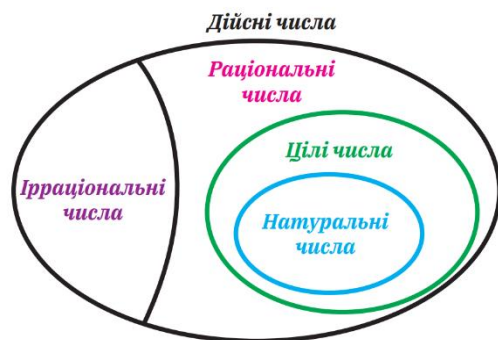
Цілі та дробові (як додатні, так і від'ємні) числа утворюють множину **раціональних чисел**, яку позначають буквою $\mathbb{Q}$. Кожне раціональне число можна подати у вигляді нескінченного періодичного десяткового дробу.

Розглянемо рівняння $x^2 = 3$. Оскільки $3 > 0$, то це рівняння має два корені: $\sqrt{3}$ та $-\sqrt{3}$. Проте не існує раціонального числа, квадрат якого дорівнює числу 3, тобто числа $\sqrt{3}$ та $-\sqrt{3}$ не є раціональними. Ці числа є прикладами **ірраціональних чисел** (префікс «ір» означає «заперечення»). Ірраціональні числа можуть бути подані у вигляді нескінченних НЕперіодичних десяткових дробів.

Наприклад, $\sqrt{2} = 1,4142135623730950488016887242097\dots$

Число Пі, яке дорівнює відношенню довжини кола до діаметра, також є ірраціональним: $\pi = 3,14159265358979323846264338327950288419716939937\dots$

Разом множини ірраціональних і раціональних чисел утворюють множину **дійсних чисел**. Її позначають буквою $\mathbb{R}$ (першою буквою латинського слова *realis* – «реальний», «той, що існує насправді»).

Робота в зошиті

Завдання 1

Спростіть вираз $\sqrt{54b} + \sqrt{24b} - \sqrt{600b}$.

Розв'язання

$$\sqrt{54b} + \sqrt{24b} - \sqrt{600b} = \sqrt{9 \cdot 6 \cdot b} + \sqrt{4 \cdot 6 \cdot b} - \sqrt{100 \cdot 6 \cdot b}$$

$$3\sqrt{6b} + 2\sqrt{6b} - 10\sqrt{6b} = \sqrt{6b}(3 + 2 - 10) = -5\sqrt{6b}$$

Завдання 2

Внесіть множник під знак кореня: $c\sqrt{c^7}$

Розв'язання

З умови задачі випливає, що $c \geq 0$. Тоді $c\sqrt{c^7} = \sqrt{c^2} \cdot \sqrt{c^7} = \sqrt{c^2 \cdot c^7} = \sqrt{c^9}$

Завдання 3

Розв'яжіть рівняння: 1) $x^2 = 9$; 2) $x^2 = -7$; 3) $x^2 = 7$; 4) $(2x + 1)^2 = 25$.

Розв'язання

1) $x_1 = \sqrt{9} = 3$, $x_2 = -\sqrt{9} = -3$;

2) рівняння не має коренів, тобто $x \in \emptyset$;

3) $x_1 = \sqrt{7}$, $x_2 = -\sqrt{7}$. Ці корені є ірраціональними числами;

4) маємо: $2x + 1 = \sqrt{25}$ або $2x + 1 = -\sqrt{25}$
 $2x + 1 = 5$ $2x + 1 = -5$
 $2x = 4$ $2x = -6$
 $x = 2$ $x = -3$.

Отже, рівняння має два корені $x_1 = 2$; $x_2 = -3$.

Завдання 4

Розв'язати рівняння

Розв'язання

$$1) \sqrt{x+3} = 5$$

$$x + 3 = 25$$

$$x = 22$$

Відповідь: 22

$$3) \sqrt{2+x} = -3$$

коренів не має

Відповідь: коренів не має

$$5) x^2 - 16 = 0$$

$$x^2 = 16$$

$$x = 4, -4$$

Відповідь: 4, -4

$$2) \sqrt{11-y} = 7$$

$$11 - y = 49$$

$$x = -38$$

Відповідь: -38

$$4) \sqrt{1+x^2} = 1$$

$$1+x^2=1$$

$$x^2 = 0$$

$$x = 0$$

Відповідь: 0

$$6) x^2 + 5 = 9$$

$$x^2 = 4$$

$$x = 2, -2$$

Відповідь: 2, -2

Поміркуйте

<https://wordwall.net/uk/resource/27599949>

Домашнє завдання

Розв'язати завдання №5,6

5. Знайдіть значення виразу: 1) $\sqrt{18} \cdot \sqrt{8}$;

2) $\sqrt{\frac{169}{36 \cdot 81}}$.

6. Розв'яжіть рівняння: 1) $x^2 = 49$;

2) $(x + 3)^2 = 0$

Фото виконаної роботи надішліть на HUMAN або на електронну пошту nataliartemiuk.55@gmail.com

Джерела

- [Всеукраїнська школа онлайн](#)
- [Мій клас](#)